

📖 ГЛОСАРІЙ

АБСОЛЮТ – необмежений, безумовний (абсолютна ідея в організації та підготовці змагань).

АВАНГАРДНИЙ – передовий; той, що перебуває попереду інших (суддів, журі та фахівців).

АВТОРИТАРНИЙ – владний, впливовий суддя, фахівець у галузі; той, що прагне утвердити свою владу над іншими.

АДАПТАЦІЯ – пристосування у суддівському корпусі, журі та інших колективах.

АДЕКВАТНИЙ – цілком відповідний у питаннях суддівства.

АЖІОТАЖ – сильне порушення, хвилювання, боротьба інтересів навколо спірних питань у спортивних заходах.

АКРЕДИТУВАТИ – засвідчувати або призначати в спортивних заходах різних фахівців і суддів.

АКТУАЛЬНІСТЬ – важливість для даного моменту в сфері фізичної культури і спорту.

АКЦЕНТ – підкреслення, виділення окремих думок.

АКЦІЯ – дія, що здійснюється для досягнення якої-небудь мети в суддівстві спортивних заходів.

АЛГОРИТМ – формування послідовних дій, спрямованих на досягнення зазначеної мети для проведення контролю в суддівстві змагань.

АЛОГІЗМ – явище порушення логічного зв'язку, послідовності в суддівстві спортивних заходів.

АЛЬТЕРНАТИВА – вибір однієї із двох (або декількох) можливостей у суддівстві.

АНАХРОНІЗМ – застарілий погляд, підхід в суддівстві.

АПЕЛЯЦІЯ – заява, скарга про перегляд підсумкових результатів у змаганнях.

АРБІТР – спортивний суддя.

АРБІТРАЖ – орган для вирішення суперечок за погодженням зацікавлених сторін; вирішення спірних питань на спортивних змаганнях.

АСОЦІАЦІЯ – добровільне об'єднання фізичних та юридичних осіб на основі спільних інтересів з метою здійснення ефективної діяльності у сфері фізичної культури і спорту.

АТЕСТАЦІЯ – визначення кваліфікації, оцінка практичних і теоретичних знань у суддівстві офіційними посадовими особами.

АУТСАЙДЕР – команда (спортсмен), яка займає останнє місце в змаганні.

БЛІЦТУРНІР – інтенсивне змагання, яке проводиться за скороченим часом.

БОНУС – фінансова виплата спортсменам, командам за участь або продемонстрований результат.

ВЕТО – заборона, скасування, призупинення якого-небудь рішення в суддівстві спортивних змагань.

ВОТУМ – думка, рішення, виражена шляхом голосування на засіданні, нарадах, зборах та ін.

ГАНДИКАП – штучне вирівнювання шансів сильного та слабого супротивників у змаганнях (зміна дистанції тощо).

ГАРАНТ – юридична або фізична особа, що дає в чому-небудь гарантію на спортивних заходах.

ГЕЙМ – вимір деяких спортивних ігор (партії в теніс тощо), установлюваний за часом або кількістю очок.

ГЕНЕЗИС – походження, процес виникнення та розвитку видів спорту, правил змагань та ін.

ГРАН–ПРІ – вища нагорода, що розігрується міжнародними федераціями за видами спорту.

ДИСКВАЛІФІКАЦІЯ – позбавлення спортсмена (команди) права брати участь у спортивних змаганнях, анулювання досягнутих ними результатів за серйозні порушення правил змагань, етичних норм.

ДОПІНГ – засоби, що штучно і тимчасово зумовлюють підвищення активності організму.

ДОПІНГ–КОНТРОЛЬ – медичне обстеження після змагань для виявлення спортсменів, які вживали заборонені засоби.

ДУБЛЬ – друга, запасна команда на спортивних змаганнях.

ЕКСТРЕМАЛЬНИЙ – крайній, граничний; той, що виходить за рамки звичайного; надзвичайний.

ЕЛІТА – найбільш видатні в чомусь особистості, найкращі представники якої-небудь частини суспільства, зокрема у сфері фізичної культури і спорту (спортсмени, тренери, менеджери, судді та ін.).

ЕПАТАЖ – скандальна витівка, претензія на сенсаційність; поведінка, що порушує загальноприйняті норми суспільної моралі. У спорті відзначається переважно після змагань (наприклад, незгода із суддівством).

ЕТИКЕТ – установлений порядок і правила поведінки, у тому числі під час спортивних змагань і здійснення суддівства.

ЖЕРЕБКУВАННЯ – критерій для встановлення послідовності виступу команд і спортсменів відповідно до правил змагань; визначення черговості виступу за допомогою жереба.

ЗАСІДАННЯ – організаційна форма діяльності колегіальних органів управління, яка передбачає обговорення винесених на розгляд питань і колегіальне прийняття рішень.

ЗАЯВКА – письмовий документ на участь у спортивних заходах фізичних та юридичних осіб, завірений лікарем і керівником організації.

ІНДЕКСАЦІЯ – показчик, список, система буквених або цифрових позначень у статутах федерацій, товариств, асоціацій, правилах змагань.

ІНКРИМІНУВАТИ – пред'явити кому-небудь обвинувачення під час

суддівства змагань.

ІННОВАЦІЯ – введення чого-небудь нового, модернізація, реформа в проведенні змагань.

ІНСПЕКТОР – посадова особа від федерації, суддівської колегії, організації, що проводить змагання.

ІНСТРУКЦІЯ – керівна вказівка, настанова, що дозволяє впорядкувати роботу управлінського апарату, суддівської колегії.

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ – тлумачення, пояснення, розкриття змісту правил змагань.

ІНТРИГА – підступні, непорядні дії для досягнення призових місць у змаганнях.

КАЛЕНДАР ЗМАГАНЬ – нормативний довгостроковий плановий документ, у якому розписані змагання на календарний рік.

КАНОН – основне правило, положення, який-небудь із пунктів правил змагань; те, що є обов'язковою нормою в правилах змагань.

КАРТ–БЛАНШ – надання головним суддею кому-небудь зі своїх заступників під час своєї відсутності необмежених повноважень, повної свободи дій і права виступати від свого імені.

КАТЕГОРІЯ – група правил змагань, пунктів, параграфів, об'єднаних за певною ознакою.

КВАЛІФІКАЦІЯ – рівень підготовки спортсменів, тренерів, суддів.

КВОРУМ – кількість присутніх на якому-небудь засіданні суддівської колегії, нараді представників на змаганнях, необхідна для прийняття якогось рішення.

КЛАСИФІКАЦІЯ – система основних напрямків, за якими класифікуються розрядні нормативи й вимоги за видами спорту.

КЛІРІНГ – система безготівкових розрахунків, заснована на заліку взаємних вимог і зобов'язань при проведенні змагань.

КОЛЕГІЯ – група, колектив посадових осіб, що водять до складу суддівської колегії для проведення змагань і дотримання правил змагань за видами спорту.

КОНТРАКТ – договір, угода із взаємними зобов'язаннями для договірних сторін у суддівстві спортивних заходів.

КОРУПЦІЯ – підкуп, продажність посадових осіб у спортивних заходах, у суддівській колегії.

ЛАКОНІЗМ – коротке й чітке вираження думки, ідеї в правилах змагань, у проведенні змагань.

ЛЕГІОНЕР – спортсмен (тренер), що працює в закордонних командах, клубах.

ЛІГА – група команд якогось регіону, дивізіону.

ЛІЦЕНЗУВАННЯ – видача дозволу на суддівство спортсменів високої кваліфікації.

ЛОГОТИП – символічна назва змагань, федерації, асоціації, товариства

спортсменів, суддівської ліги.

МЕНЕДЖМЕНТ – система управління спортивними заходами.

МЕТОДОЛОГІЯ – сукупність прийомів, методів, застосовуваних у проведенні спортивних заходів.

МОНІТОРИНГ – постійне спостереження за спортсменом із метою вивчення динаміки його фізичної підготовленості.

НОВАЦІЯ – нововведення, зміна в технології проведення спортивних заходів.

ОВЕРТАЙМ – додатковий час у грі для визначення переможця, який надається після закінчення основного часу з нічийним рахунком.

ОРТОДОКСАЛЬНИЙ – такий, що суворо й послідовно дотримується визначеного напрямку в системі проведення змагань та суддівстві.

ПОСТУЛАТ – положення, прийняте без доказів у правилах змагань, як підстава для наступних змагань.

ПРАВИЛА ЗМАГАНЬ – нормативний документ за регламентом і критеріями проведення змагань за видами спорту.

ПРІОРИТЕТ – переважне право на що-небудь при проведенні спортивних заходів.

ПРОЛОНГАЦІЯ – продовження терміну дії договору, угоди при суддівстві змагань.

ПРОМОУТЕР – особа, що допомагає знаходити фінансові ресурси для проведення змагань, підшукує інвесторів, забезпечує видовищність спортивного заходу.

ПРОМОУШН – сприяння поширенню, просуванню ідеї, думки, інвентарю, обладнання для проведення змагань.

ПРОТЕСТ – письмова заява, вимога, заперечення на адресу головної суддівської колегії або апеляційного журі.

ПРОТОКОЛ – документ, складений за правилами змагань, у якому фіксуються склад команд, учасники змагань, регламент і результати.

РЕГЛАМЕНТ – правила, що регулюють порядок проведення змагань.

РЕЙТИНГ – індивідуальний числовий показник, оцінювання рівня успішності спортсмена, тренера, судді та інших фахівців.

РЕКВІЗИТИ – обов'язкові дані, встановлені положенням, нормативними актами для оформлення документів.

РЕФЕРІ – у деяких видах спорту при проведенні спортивних змагань те саме, що і спортивний суддя.

СЕРТИФІКАТ – документ, що засвідчує підвищення кваліфікації, суддівську категорію.

СПІЧ – коротка вітальна промова на засіданні, урочистому відкритті та закритті змагань.

СПОНСОРСТВО – фінансова підтримка спортивних заходів, у тому числі з метою одержання частки або доходу.

ТАЙМ-АУТ– у деяких іграх: передбачена правилами перерва у грі,

ініційована командою або її тренером.

ТУР – окрема частина, етап яких-небудь змагань.

УНІВЕРСІАДА – Всесвітні студентські спортивні змагання (початок проведення – 1924 р.); зимові та літні.

ФАКТОР – істотна обставина, причина якого-небудь процесу, явища на спортивних змаганнях.

ФАЛЬСИФІКУВАТИ – підробити, навмисно спотворити, викривити які-небудь факти, події під час проведення змагань з метою видати їх за справжні.

ФАЛЬСТАРТ – початок руху до сигналу стартового судді.

ФАНАТ – пристрасний шанувальник спорту та спортивних заходів.

ФЕДЕРАЦІЯ – спілка, об'єднання установ, організацій, клубів у єдину організацію для досягнення спільної мети та завдань.

ФОРС–МАЖОР – непереборна сила – подія, надзвичайні обставини, які не можуть бути передбачені, відвернені або усунуті якими-небудь заходами (наприклад, стихійне лихо) і які звільняють від певних видів відповідальності за невиконання договору (контракту) або заподіяння шкоди; обставина, якій не можна запобігти.

ЧАРТЕР – здача напрокат, фрахт; оренда, на певний рейс чи строк.

ЧАРТЕРНИЙ РЕЙС – спеціальний рейс літака (судна), орендованого для проїзду великих спортивних делегацій (Олімпійські ігри, чемпіонати світу, Європи та інші змагання).

ЮНІОР – учасник юнацьких спортивних змагань; у кожному виді спорту є своя вікова градація (в основному це спортсмени віком 18-21 рік).